

UCHWAŁA

Dnia 28 maja 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska (przewodniczący)

SSN Paweł Grzegorzcyk

SSN Monika Koba (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku F. Z.
o zezwolenie na dokonanie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu
majątkiem osoby ubezwłasnowolnionej częściowo,
po rozstrzygnięciu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu niejawnym
w dniu 28 maja 2021 r.,
zagadnienia prawnego przedstawionego
przez Sąd Okręgowy w O.
postanowieniem z dnia 27 marca 2020 r., sygn. akt II Ca (...)

"Czy w przypadku dokonania przez ubezwłasnowolnionego
częściowo czynności prawnej wymagającej zgody kuratora
poprzedzonej zgodą sądu opiekuńczego, możliwe jest w trybie art. 18
§ 1 k.c. wyrażenie następcej zgody przez kuratora na taką czynność
po wcześniejszym uzyskaniu zgody sądu opiekuńczego?"

podjął uchwałę:

**Czynność prawna dwustronna dokonana przez
ubezwłasnowolnionego częściowo bez wymaganej zgody
kuratora, do której udzielenia konieczne jest zezwolenie sądu
opiekuńczego, może być następnie potwierdzona przez kuratora
po uzyskaniu zezwolenia sądu opiekuńczego (art. 156 w związku
z art. 178 § 2 k.r.o. i art. 18 § 1 k.c.).**

UZASADNIENIE

Zagadnienie prawne przedstawione Sądowi Najwyższemu wyłoniło się w sprawie, w której postanowieniem z dnia 31 stycznia 2020 r. Sąd Rejonowy w G. oddalił wniosek kuratora ubezwłasnowolnionego częściowo S. M. o zezwolenie na potwierdzenie umowy sprzedaży nieruchomości zawartej przez ubezwłasnowolnionego.

Ustalił, że postanowieniem Sądu Okręgowego w O. z dnia 25 października 1994 r. S. M. został ubezwłasnowolniony częściowo z powodu zespołu psychoorganicznego pourazowego z otępieniem i stanami agresji. Postanowieniem Sądu Rejonowego w G. z dnia 22 sierpnia 2002 r. funkcję kuratora powierzono wnioskodawcy F. Z..

W dniu 13 września 2007 r. S. M. zawarł z T. G. notarialną umowę sprzedaży nieruchomości rolnych za kwotę 20.000 zł. W treści aktu nie wskazano, że sprzedający ma ograniczoną zdolność do czynności prawnych. Kurator ubezwłasnowolnionego częściowo nie był zawiadomiony o tej czynności, nie uczestniczył w niej i nie występował do sądu o zezwolenie na jej dokonanie.

Po ujawnieniu zawarcia umowy, bez uprzedniej zgody kuratora i sądu opiekuńczego, prokurator wystąpił o ustalenie nieważności umowy sprzedaży, a kurator zainicjował postępowanie o wyrażenie następczej zgody na zawarcie przez ubezwłasnowolnionego częściowo tej umowy. Stwierdził, że stan zdrowia S. M. wykluczał dalsze prowadzenie przez niego gospodarstwa rolnego, a umowa została zawarta w ramach stosunków rodzinnych i w pełni uwzględniała wolę podopiecznego. W konsekwencji odmowa udzielenia zezwolenia na jej potwierdzenie będzie krzywdząca dla obu stron.

Sąd pierwszej instancji oddalając wniosek stanął na stanowisku, że umowa zawarta przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych, bez wymaganego zezwolenia kuratora - poprzedzonego zgodą sądu opiekuńczego - jest od początku nieważna, jako sprzeczna z ustawą, co uniemożliwia jej następcze potwierdzenie. Jego zdaniem konwalidowanie takiej czynności jest

możliwe tylko w przypadkach, gdy dla jej ważności nie jest wymagana zgoda sądu opiekuńczego, a jedynie przedstawiciela ustawowego osoby ograniczonej w zdolności do czynności prawnych. Uznając, że umowa sprzedaży dokonana przez S. M. jest nieważna *ex tunc* Sąd nie badał zasadności udzielenia kuratorowi zgody na jej potwierdzenie.

Podczas rozpoznawania apelacji wnioskodawcy Sąd Okręgowy w O. powziął poważne wątpliwości, którym dał wyraz w zagadnieniu prawnym, przedstawionym Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia na podstawie art. 390 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Problem przedstawiony przez Sąd Okręgowy dotyczy tego, czy w przypadku dokonania przez ubezwłasnowolnionego częściowo czynności prawnej wymagającej zgody kuratora, poprzedzonej zezwoleniem sądu opiekuńczego, możliwe jest - na podstawie art. 18§ 1 k.c. – następce potwierdzenie przez kuratora tej czynności, po uprzednim uzyskaniu zezwolenia sądu opiekuńczego.

Zgodnie z art. 17 k.c., z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, do ważności czynności prawnej przez którą osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych zaciąga zobowiązanie lub rozporządza swoim prawem, potrzebna jest zgoda jej przedstawiciela ustawowego. Jest ona jednostronnym oświadczeniem woli i może być udzielona przed zawarciem umowy, równocześnie z nią lub następczo (art. 63 k.c.). Artykuł 18 § 1 k.c. stanowi natomiast, że ważność umowy, która została zawarta przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych – do których należy ubezwłasnowolniony częściowo (art. 15 k.c.) - bez wymaganej zgody przedstawiciela ustawowego, zależy od potwierdzenia umowy przez tego przedstawiciela. Kurator powinien uzyskiwać zezwolenie sądu opiekuńczego we wszelkich ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby lub majątku ubezwłasnowolnionego częściowo (art. 156 w zw. z art. 178 § 2 k.r.o.). Rzeczą sądu opiekuńczego jest natomiast zbadanie, czy planowana czynność jest korzystna i celowa z perspektywy interesów podopiecznego (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 1995 r., II CRN 155/94, Wokanda 1995, nr 5, str. 8).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono pogląd, że umowa zawarta

bez zgody sądu opiekuńczego przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych jest nieważna i nie podlega konwalidacji na podstawie art. 18 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2007 r., II UK 178/06, OSNP 2008, nr 9-10, poz. 141). U jego podstaw legło stwierdzenie, że brak zezwolenia sądu jest tego rodzaju wadliwością, która nie może być następco konwalidowana, a w jego uzasadnieniu odwołano się do orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego działania przez przedstawiciela ustawowego w imieniu małoletniego w sprawach przekraczających zakres zwykłego zarządu, bez uprzedniego zezwolenia sądu opiekuńczego (por. uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 1961 r., 1 CO 16/61, OSNCP 1963, nr 9, poz. 187, uzasadnienie uchwały Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 30 kwietnia 1977 r., III CZP 73/76, OSNCP 1978, nr 2, poz. 19, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 1997 r., III CZP 127/96, OSNC 1997, nr 5, poz. 50 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 1999 r., I CKN 299/98, OSN 2000, nr 12, poz. 186). Sąd Najwyższy z judykatów tych wyprowadził pogląd, że gdy przepisy prawa wymagają uzyskania zezwolenia sądu opiekuńczego na dokonanie czynności przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych - a stosowne zezwolenie nie zostanie uzyskane przed dokonaniem czynności - to jest ona dotknięta sankcją bezwzględnej nieważności (art. 58§ 1 k.c.).

W literaturze przedmiotu stanowisko w kwestii analizowanego zagadnienia prawnego jest podzielone.

Część doktryny uznaje, że potwierdzenie przewidziane w art. 18 § 1 k.c. ma zastosowanie tylko w sytuacji, gdy na dokonanie czynności prawnych przez osobę mającą ograniczoną zdolność do czynności prawnych nie jest wymagane zezwolenie sądu opiekuńczego. Jeżeli jest ono konieczne to czynność prawna osoby ograniczonej w zdolności do czynności prawnych jest bezwzględnie nieważna i z tej przyczyny nie jest możliwe jej następce potwierdzenie przez przedstawiciela ustawowego (art. 18 § 1 k.c.) albo samą stronę po uzyskaniu przez nią pełnej zdolności do czynności prawnych (art. 18 § 2 k.c.).

Prezentowane jest jednak także stanowisko, że mechanizm wynikający z art. 18 § 1 k.c. będzie miał zastosowanie także wtedy, gdy przedstawiciel ustawowy jest

zobligowany do uzyskania zgody sądu opiekuńczego na potwierdzenie umowy zawartej przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych. W tym ujęciu zezwolenie sądu oddziałuje jedynie na kompetencję przedstawiciela ustawowego w przedmiocie wyrażenia zgody na czynność osoby ograniczonej w zdolności do czynności prawnej. Jego brak nie zmienia charakteru tej czynności, która jest nadal czynnością kulejącą, która może być następnie potwierdzona przez przedstawiciela ustawowego po uzyskaniu zezwolenia sądu opiekuńczego.

Opowiedzieć należy się za drugim z prezentowanych poglądów i przyjąć, że czynność prawna dwustronna dokonana przez ubezwłasnowolnionego częściowo bez uprzedniej zgody kuratora i sądu opiekuńczego nie jest nieważna (art. 58 § 1 k.c.). Dopuszczalne jest zatem następce jej potwierdzenie przez kuratora, po uzyskaniu zezwolenia sądu opiekuńczego (art. 156 w zw. z art. 178 § 2 k.r.o. i w zw. z art. 18 § 1 k.c.)

W razie zawarcia przez ograniczonego w zdolności do czynności prawnych umowy zobowiązującej lub rozporządzającej bez wymaganej zgody przedstawiciela ustawowego czynność ta nie jest nieważna (art. 58 § 1 k.c.), lecz jest objęta bezskutecznością zawieszoną (*negotium claudicans*). Jej ważność zależy od potwierdzenia przez przedstawiciela ustawowego (art. 18 § 1 k.c.), albo - po uzyskaniu pełnej zdolności do czynności prawnych - przez osobę, która tej czynności dokonała (art. 18 § 2 k.c.). Potwierdzenie ma moc wsteczną od daty złożenia oświadczenia woli w tym przedmiocie. Artykuł 18 k.c. nie dotyczy jedynie czynności prawnych jednostronnych, gdzie zgoda przedstawiciela ustawowego powinna być udzielona przed lub równocześnie z jej dokonaniem (art. 19 k.c.), przypadków, gdy ograniczony w zdolności do czynności prawnych jest reprezentowany przez przedstawiciela ustawowego, a także sytuacji, gdy charakter czynności wskazuje, że ma on pełną zdolność do jej dokonania (art. 20-22 k.c.). Ponadto potwierdzenie nie może dotyczyć umowy nieważnej z powodu jej sprzeczności z ustawą (art. 58 § 1 k.c.) (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 1999 r., I CKN 299/98).

Nie ma podstaw do identyfikowania czynności prawnej osoby ograniczonej w zdolności do czynności prawnych dokonanej przez jej przedstawiciela

ustawowego bez wymaganej zgody sądu opiekuńczego z czynnością prawną dwustronną dokonaną przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnej, bez zgody przedstawiciela ustawowego i sądu opiekuńczego.

W orzecznictwie nie budzi wątpliwości, że pierwsza z opisanych wyżej czynności jest nieważna (por. m.in. uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 1961 r., 1 CO 16/61 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 września 1967 r., III CR 177/67, OSNC 1968, nr 6, poz. 104). Rozszerzanie tego stanowiska na drugą z przytoczonych wyżej sytuacji, jest bezpodstawne, skoro nie dotyczy ona zawarcia umowy przez przedstawiciela ustawowego osoby ograniczonej w zdolności do czynności prawnych, bez wymaganego zezwolenia sądu opiekuńczego.

Już w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 1961 r., 1 CO 16/61, która została wydana na tle przepisów ustawy z dnia 27 czerwca 1950 r. - Kodeks rodzinny (Dz.U. z 1950 r., Nr 34, poz. 308, ze zm.) oraz ustawy z dnia 18 lipca 1950 r. - Przepisy ogólne prawa cywilnego (Dz.U. z 1950 r., Nr 34, poz. 311, ze zm.) i zachowuje aktualność także pod rządem kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, stwierdzono, że czynność prawna dwustronna dokonana przez małoletniego ograniczonego w zdolności do czynności prawnych bez wymaganej prawem zgody przedstawiciela ustawowego może być konwalidowana przez potwierdzenie czynności bądź przez przedstawiciela ustawowego za uprzednim zezwoleniem władzy opiekuńczej na takie potwierdzenie - jeżeli jest ona wymagana - bądź przez małoletniego po uzyskaniu przez niego pełnej zdolności do czynności prawnych. Czynność prawna dotycząca majątku małoletniego, dokonana przez przedstawiciela ustawowego bez uprzedniego zezwolenia władzy opiekuńczej jest natomiast nieważna i nie może być konwalidowana. Pogląd ten ma zastosowanie także do sytuacji, gdy kurator dokonał czynności dotyczącej majątku podopiecznego, bez zezwolenia sądu opiekuńczego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2010 r., III CSK 203/09, OSNC 2020, nr 11, poz. 150).

Takie też stanowisko wskazujące na konieczność zabezpieczenia interesów osób ograniczonych w zdolności do czynności prawnych, podkreślające kontrolną funkcję sądu opiekuńczego w stosunku do przedstawicieli ustawowych osób

pozostających pod władzą rodzicielską, opieką i kuratelą - którzy mogą nie działać jedynie dla dobra osób powierzonych ich pieczy - wielokrotnie akcentowano w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W tym właśnie kontekście podkreślano znaczenie przepisów o wyłączeniu prawa reprezentacji, a także wskazywano że aktywność *ex post* sądu opiekuńczego prowadziłaby do podważenia jego funkcji ochronnej i nie pozwoliłaby na uniknięcie - dla osoby pozostającej pod władzą rodzicielską, opieką czy kuratelą - ujemnych konsekwencji czynności podjętych przez jej przedstawiciela. Przyjęto także, że nawet udzielenie przez sąd opiekuńczy zezwolenia na dokonanie czynności prawnej nie wyłącza badania, czy czynność dokonana na podstawie tego zezwolenia jest sprzeczna z ustawą, ma na celu obejście ustawy lub jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 września 1967 r., III CR 177/67 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2009 r., II CSK 262/09, OSNC-ZD 2010, nr C, poz. 79).

Odmiennej ocenie poddawano natomiast czynności procesowe podejmowane przez przedstawicieli ustawowych w imieniu reprezentowanych pozbawionych zdolności do czynności prawnych bez zezwolenia sądu opiekuńczego, uznając że jest to brak, który może być usunięty w trybie art. 70 § 1 k.p.c. (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2008 r., IV CSK 306/08, OSNC 2009, nr 12, poz. 169).

Argumenty, które stały u podstaw poglądu, że czynność prawna dotycząca majątku osoby ograniczonej w zdolności do czynności prawnej, dokonana przez przedstawiciela ustawowego bez uprzedniego zezwolenia sądu opiekuńczego jest nieważna, nie przekonują w odniesieniu do czynności prawnej dokonanej przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnej bez zgody kuratora i sądu opiekuńczego.

Ustawodawca dostrzegając ryzyka związane z tym, że osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może w sposób wadliwy oceniać zasadność składania oświadczeń woli o określonej treści, zdecydował się na wdrożenie ochrony, która realizowana jest przez wymóg uzyskania aprobaty od przedstawiciela ustawowego (art. 17-19 k.c.). Regulacje art. 17-22 k.c. spełniają

zatem odmienne funkcje, określając zakres kompetencji osoby ograniczonej w zdolności do czynności prawnych do zawierania we własnym imieniu czynności prawnych. Może ona dokonywać czynności prawnych - z zastrzeżeniem wyjątków wynikających z art. 20-22 k.c. - jednak dla ich skuteczności konieczne jest uzyskanie zgody przedstawiciela ustawowego. W tej relacji funkcję ochronną pełni zatem osoba trzecia (przedstawiciel ustawowy), którego rolą jest przeprowadzenie oceny zasadności planowanej czynności z perspektywy interesu osoby ograniczonej w zdolności do czynności prawnej. Dodatkową gwarancją prawidłowości działania tego mechanizmu jest wymóg uzyskiwania przez przedstawiciela ustawowego zezwolenia sądu opiekuńczego we wszystkich ważniejszych sprawach podopiecznego (art. 156 w zw. z art. 178 § 2 k.r.o. i w zw. z art. 18 § 1 k.c.).

W odniesieniu do umów zawieranych samodzielnie przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych ustawodawca łagodzi konsekwencje związane z koniecznością uzyskania zgody przedstawiciela ustawowego. Nie kreuje bowiem bezwzględного wymogu uzyskania zgody przed zawarciem umowy, a przyjmuje konstrukcję czynności prawnej kulejącej (*negotium claudicans*), przewidując możliwość uzyskania *ex post* następczej zgody (art. 18 k.c.). Nie przekonuje pogląd, że mechanizm ten nie znajduje zastosowania w przypadku, gdy potwierdzenie czynności ubezwłasnowolnionego częściowo przez przedstawiciela ustawowego wymaga uprzedniego uzyskania zezwolenia sądu opiekuńczego. Treść art. 18 k.c. nie daje podstaw do takiego wyłączenia, co oznacza, że obejmuje on zarówno umowy, które dla swojej ważności wymagają jedynie potwierdzenia przez przedstawiciela ustawowego, jak i umowy dotyczące ważniejszych spraw, na które przedstawiciel ustawowy jest zobligowany uzyskać dodatkowo zezwolenie sądu opiekuńczego. Gdyby zamiarem ustawodawcy było ograniczenie mechanizmu potwierdzania umów zawartych przez ograniczonego w zdolności do czynności prawnych wyłącznie do spraw nie wymienionych w art. 156 w zw. z art. 178 § 2 k.r.o. wprowadziłby w art. 18 k.c. stosowne wyłączenie, czego nie uczynił.

Nie przekonuje także argument, że brak zezwolenia sądu opiekuńczego przed dokonaniem czynności przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnej oznacza, że doszło do naruszenia przepisów prawa publicznego

statuujących obowiązek uzyskania stosownego zezwolenia, co skutkuje bezwzględną nieważnością czynności prawnej (art. 58§ 1 k.c.), a nie bezskutecznością zawieszoną (art. 18 § 1 w zw. z art. 63 k.c.). Artykuł 18 k.c. dotyczy bowiem sfery kompetencyjnej osoby ograniczonej w zdolności do czynności prawnej do zawierania umów, a art. 156 w zw. z art. 178 § 2 k.r.o. wyznacza ramy kompetencyjne dla dokonywania przez opiekuna prawnego (kuratora) ważniejszych czynności dotyczących majątku lub osoby podopiecznego. O udzielenie zezwolenia sądu opiekuńczego nie może ubiegać się osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnej, a wyłącznie jej przedstawiciel ustawowy. Jeżeli zatem dokonuje on takiej czynności w imieniu osoby ograniczonej w zdolności do czynności prawnej bez uzyskania zezwolenia sądu, prowadzi to do naruszenia art. 156 w zw. z art. 178 § 2 k.r.o. Jeżeli jednak czynności takiej dokonuje samodzielnie osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych to jej przedstawiciel ustawowy zachowuje kompetencję do jej potwierdzenia (art. 18 § 1 k.c.) i wystąpienia do sądu opiekuńczego o wyrażenie zgody na złożenie oświadczenia woli w tym przedmiocie, jeżeli charakter czynności tego wymaga. Nie dochodzi w tej sytuacji do naruszenia przepisów wymagających uzyskania zgody sądu opiekuńczego na dokonanie czynności, jedynym podmiotem uprawnionym do wystąpienia o udzielenie takiej zgody jest bowiem przedstawiciel ustawowy osoby ograniczonej w zdolności do czynności prawnej, który nie brał udziału w czynności i nie mógł uprzednio zwrócić się o uzyskanie takiej zgody. W takiej sytuacji aprobatą sądu opiekuńczego decyduje jedynie o kompetencji przedstawiciela ustawowego do złożenia oświadczenia w przedmiocie zatwierdzenia czynności osoby ograniczonej w zdolności do czynności prawnych.

Czynność prawna zawarta przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnej bez wymaganej zgody przedstawiciela ustawowego i sądu opiekuńczego jest bezskuteczna, a nie nieważna, a potwierdzenie przez przedstawiciela ustawowego może być udzielone nie tylko przed lub równocześnie z zawarciem umowy, ale także po jej zawarciu (art. 17 w zw. z art. 63 § 1 k.c.). Uznanie, że potwierdzenie takie nie może być udzielone, jeżeli przed zawarciem umowy przez ograniczonego w zdolności do czynności prawnych nie uzyskano zgody sądu opiekuńczego prowadzi do - nie wynikającego z art. 17-18 k.c. -

limitowania zakresu swobody przedstawiciela ustawowego co do określenia momentu, w którym wyraża on swoją aprobatę dla umowy zawartej przez podopiecznego i pozbawia go możliwości następczego wyrażenia zgody. Zezwolenie sądu opiekuńczego dotyczące ważniejszych spraw wyznacza jedynie kompetencję kuratora do wyrażenia zgody na czynność podopiecznego. Konieczność jego uzyskania nie oznacza natomiast, że aprobata ta może nastąpić tylko przed zawarciem umowy.

Do odmiennych wniosków nie prowadzi wzgląd na ochronę interesów ubezwłasnowolnionego częściowo. Są one wystarczająco zabezpieczone koniecznością uzyskania następczej zgody kuratora (art. 17 i art. 18 § 1 k.c.), poprzedzonej zezwoleniem sądu opiekuńczego (art. 156 w zw. z art. 178 § 2 k.r.o. i w zw. z art. 18 § 1 k.c.), bez potrzeby sięgania do sankcji bezwzględnej nieważności (art. 58 § 1 k.c.) Są to elastyczniejsze instrumenty ochronne, dostosowane do dynamizmu współczesnego obrotu prawnego i pozwalające na adekwatną do okoliczności konkretnego stanu faktycznego ochronę interesu osoby ograniczonej w zdolności do czynności prawnej. Następcza kontrola sądu opiekuńczego daje gwarancję zapewnienia optymalnego *in casu* standardu ochrony interesów ubezwłasnowolnionego częściowo i pozwala na dostosowanie jego aktywności do obecnych realiów, uwzględniając różnorodność i złożoność relacji prawnych w których uczestniczy. Przeciwnie stanowisko obniża w istocie standard ochrony osoby ograniczonej w zdolności do czynności prawnej, uniemożliwiając potwierdzenie umów, które są dla niej korzystne.

Nie przekonuje również argument odwołujący się do bezpieczeństwa obrotu. Niepewność związana ze skutecznością umowy jest immanentną cechą czynności poddanych sankcji bezskuteczności zawieszanej. Kontrahent osoby ograniczonej w zdolności do czynności prawnych jest związany umową do czasu, gdy zostanie rozstrzygnięta kwestia jej potwierdzenia. Może on jednak usunąć stan niepewności wyznaczając przedstawicielowi ustawowemu odpowiedni termin na potwierdzenie umowy (art. 18 § 3 k.c.). Jeżeli potwierdzenie wymaga zgody sądu opiekuńczego przedstawiciel ustawowy może - już po zawarciu umowy przez ograniczonego w zdolności do czynności prawnych - zezwolenie takie uzyskać i dokonać potwierdzenia umowy. Uzasadnieniem trwania stanu zawieszenia - w czasie

trwania postępowania - jest w tym przypadku oczekiwanie na decyzję sądu opiekuńczego.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy podjął uchwałę, jak na wstępie.

ke

a.s.